

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 16 februari 2023

Dossiernr. : K45252

Documentnr. : 2023-020700

Verzonden : 16 februari 2023

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 15 november 2022 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten. Deze aanvraag is ingediend door aanvrager Woonzorg Nederland, Postbus 339, 1180 AH te Amstelveen.

De aanvraag heeft betrekking op de verduurzaming van de Bunnemastee aan de Bunnemaheerd 2 tot en met 60 in Groningen.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.3, lid 1 en 4 van de Wet natuurbescherming (Wnb):
 - ten aanzien van huismus (*Passer domesticus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb).
- II. dat de ontheffing verleend wordt voor de locatie Bunnemastee in Groningen, zoals weergegeven in figuur 1 in de bijlage Overwegingen bij Besluit;
- III. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 30 juni 2025;

IV. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:

1. voorschriften;
2. overwegingen bij besluit;
3. de aanvraag van 15 november 2022 en de aanvullingen per mail d.d. 6 en 7 februari 2022, inclusief *Riemer, D.A., Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming Bunnemastee te Groningen. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2022.*

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Deenik', with a large, sweeping flourish extending from the end of the name.

Teamleider VTH
M.D.N. Deenik MSc
Domein Uitvoering

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Besluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen erop dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de provincie Groningen, Domein Uitvoering, via het algemene telefoonnummer 050 - 316 4911. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over dit besluit verzoeken wij u het kiwnummer (dossiernummer) te vermelden.

BIJLAGEN

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op huismus en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan genoemd in voorschrift 1 worden aangetroffen en/of andere handelingen dan genoemd in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De hier beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd. Dit ecologisch werkprotocol dient bewaard te blijven gedurende de gehele looptijd van de ontheffingverlening.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. Dit logboek dient bewaard te blijven gedurende de gehele looptijd van de ontheffingverlening.
8. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 2) in te vullen en ons toe te sturen, uiterlijk een week voorafgaand aan de werkzaamheden.

Specifieke voorschriften

9. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van huismus.
10. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de soort waarvoor ontheffing is verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (zoals voortplanting, broedseizoen, winterrust) te voorkomen. De kwetsbare perioden voor huismus zijn de voortplantingsperiode van maart tot en met augustus (september in het geval van late vervolglegels) en koude perioden in de winter. De genoemde perioden kunnen zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soort.

11. Er dienen (minimaal) vier tijdelijke voorzieningen voor huismus nabij het plangebied opgehangen te worden. De locaties van voorzieningen dienen op kaart ingetekend te zijn en dienen in het onder voorschrift 6 genoemde ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Bij het ophangen van de kasten dient rekening gehouden te worden met de eisen omtrent het ophangen die vermeld staan in het Kennisdocument Huismus:
 - de kasten zijn van het type HMT1 of van vergelijkbare aard;
 - de kasten dienen minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn;
 - ze dienen zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats te worden geplaatst en buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden liggen;
 - er dienen meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden te worden, waarbij de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen;
 - de nestkasten dienen op minimaal drie meter hoogte te worden geplaatst, over een passende broedruimte te beschikken en op een voor huismus geschikte plek te worden geplaatst (bij voorkeur georiënteerd op het noorden of oosten, dan wel in de schaduw van een dakgoot, overstek of dergelijke);
 - in de directe omgeving dient continu voldoende dekking aanwezig te zijn en er moeten op korte afstand voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar zijn;
 - de kasten moeten voldoende veilig zijn tegen predatoren.
 - na afronding van de werkzaamheden mogen de kasten weer worden weggehaald, maar deze dienen minstens drie maanden na de afronding van de werkzaamheden te blijven hangen. Voorafgaand aan het verwijderen dient eerst een inspectie uitgevoerd door een ter zake kundige. Indien de kasten niet in gebruik zijn, kunnen deze worden verwijderd. Indien mogelijk, blijven de voorzieningen zo lang mogelijk hangen.
12. Omdat de werkzaamheden starten tijdens het broedseizoen van huismus, dient het complex voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt:
 - het ongeschikt maken dient plaats te vinden het broedseizoen en buiten koude perioden in de winter;
 - voor het ongeschikt maken kunnen meerdere technieken worden gebruikt, zoals het aanbrengen van vogelschroot, het dichtzetten van openingen met bijvoorbeeld borstels, schuimrubber of gaas, of een combinatie van technieken;
 - pas nadat is vastgesteld dat de verblijfplaatsen van huismus verlaten zijn, kan gestart worden met de werkzaamheden.
13. Na afronding van de werkzaamheden dienen er weer permanente voorzieningen te worden gerealiseerd:
 - het dak dient geschikt te worden gehouden voor huismus door de eerste rijen dakpannen toegankelijk te houden en het vogelschroot op de derde panlat te plaatsen. De minimale hoogte tussen de panlat en de bolling van de dakpan dient hierbij 35 mm te zijn;
 - hiernaast dient het complex aanvullend geschikt te worden gemaakt voor vleermuizen door het inbouwen van zes kleine vleermuiskasten (geschikt als zomer- en paarverblijfplaats) verdeeld over alle windrichtingen en wordt de dakconstructie toegankelijk gehouden voor gierzwaluw en vleermuizen door een ruimte van 3,5 cm tussen gevel en gevelpan te realiseren.

Overige voorschriften

14. De werkzaamheden dienen alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd te worden. Er dient geen kunstlicht gebruikt te worden. Indien dit wel noodzakelijk is, dient te worden voorkomen dat licht naar de omgeving uitstraalt. Een ecologisch deskundige op het gebied van gebouw bewonende soorten dient hierin te adviseren en dit dient in het onder voorschrift 7 genoemde logboek opgenomen te worden.
15. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.

16. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.
17. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
18. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, schriftelijk een verzoek om verlenging ingediend te worden Dit kan per mail aan het Locket of via het online-aanvraagformulier.
19. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Locket, loketVTH@provinciegroningen.nl.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

Onderwerp:	Verzoek om ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb), hoofdstuk 3, soortbescherming.
Activiteitenplan:	<i>Riemer, D.A., Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming Bunnemastee te Groningen. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2022.</i>
Activiteit:	Verduurzaming van de Bunnemastee in Groningen.
Reden voor deze aanvraag:	In verband met de voorgenomen ontwikkeling is in het kader van de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) ecologisch onderzoek uitgevoerd. Hieruit is naar voren gekomen dat in het plangebied verblijfplaatsen aanwezig zijn van huismus. Deze verblijfplaatsen zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Daarom is voor deze activiteit een ontheffing nodig.
Plangebied:	Woonzorgcomplex Bunnemastee aan de Bunnemaheerd 2 tot en met 60 in Groningen, zoals weergegeven in figuur 1.

Het plangebied is gelegen in de wijk Beijum aan de noordoostkant van de stad Groningen. De Bunnemastee is gebouwd in 1981. Het complex bestaat uit drie woonlagen en heeft een zadeldak met pannen. De gevels zijn opgetrokken uit metselwerk en hebben enkele open stootvoegen, de dilatatievoegen zijn dichtgekit. De balkons zijn aan de buitenzijde van de gevel aangebracht. Het complex is omringd door groen en verharding. De tuin van het complex bestaat uit struiken en hagen, ook staan er enkele bomen op het terrein.

Figuur 1. Plangebied waarvoor deze ontheffing geldt.

Coördinaten:	235146, 585276 (RD).
Werkzaamheden:	De exacte werkzaamheden zijn nog niet bekend. Voor de verduurzamingswerkzaamheden wordt daarom uitgegaan van een worstcasescenario, waarbij het uitgangspunt de verduurzaming van de buitenschil, zoals dak- en gevelisolatie, betreft. Het betreft de volgende mogelijk uit te voeren werkzaamheden:

- het isoleren van de hellende daken aan de buitenzijde, inclusief het aanbrengen van nieuwe, dikke isolatieplaten en nieuwe dakpannen;
- het na-isoleren van platte daken;
- het na-isoleren van gevels (spouwmuren);
- het aanbrengen van PV-panelen;
- het aanbrengen van een CO₂-gestuurd ventilatiesysteem;
- herstelwerkzaamheden aan de gevel.

Planning:

- Start werkzaamheden: 2^e of 3^e kwartaal 2023.
- Einde werkzaamheden: 31 december 2024.

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

Verbodsbepalingen van artikel 3.1:	Soortnamen:
opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);	Huisbus

De activiteit heeft geen betrekking op het onderdeel gebiedsbescherming (hoofdstuk 2, Wnb) en het vellen van houtopstanden (hoofdstuk 4, Wnb). Significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden zijn eveneens niet aan de orde. Er zijn voor deze onderdelen geen vervolgstappen noodzakelijk.

Dit besluit ziet ook niet toe op hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden met betrekking tot de uitstoot van stikstof. Uit toetsing (AERIUS-berekening) moet blijken of dit aan de orde is en indien noodzakelijk hiervoor vervolgstappen genomen dienen te worden.

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wnb.

2.2 Volledigheid

De aanvraag bevatte onvoldoende gegevens voor een goede beoordeling van de gevolgen van het project. Op 1 februari 2022 is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de aanvraag aan te vullen. De gevraagde gegevens zijn op 6 en 7 februari ontvangen. Na ontvangst van deze gegevens was de aanvraag volledig.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wnb, zijn wij bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie op www.officielebekendmakingen.nl.

3 Soortbescherming

3.1 Beoordeling

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, lid 1 en 4, Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort;
- er is een geldig wettelijk belang;
- er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

De volgende beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1.1 Ecologische afweging

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van huismus is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in paragraaf 2.2 van het activiteitenplan.

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat huismus binnen het plangebied aanwezig is. Op 19 april 2022 zijn vier territoria vastgesteld, twee binnen het plangebied en twee daarbuiten. Binnen het plangebied verdween een actief baltsend mannetje op meerdere plekken aan de zuidkant van het complex onder de dakpannen. Hierbij werden af en toe takjes en mos over de dakgootrand naar beneden gegooid. Tevens werd een paartje huismus waargenomen op de dakgoot halverwege de oostkant van het gebouw. Daarnaast werden er op twee plekken buiten het plangebied baltsende mannetjes waargenomen, één onder een nokpan van een woning ten zuiden van het complex en één onder zonnepanelen op een woning ten oosten van het plangebied. Tijdens het tweede bezoek op 6 mei 2022 zijn er geen huismussen vastgesteld binnen het plangebied. Ook buiten het plangebied werd geen nestindicatief gedrag meer waargenomen. De activiteit rondom het plangebied was gelimiteerd tot een enkele vogel die in tuinen ten zuidoosten van het plangebied zat te tijlpen. Er zijn gedurende het huismusonderzoek geen waarnemingen gedaan van transport voedsel of ontlasting, niets wat indiceert dat er jongen zijn (geweest). Het is onduidelijk of dit betekent dat er geen nestlocaties ter plaatse aanwezig zijn, of dat er iets heeft plaatsgevonden waardoor de mussen niet tot een succesvol broedsel zijn gekomen, zoals predatie of (menselijke) verstoring. In het plangebied zijn geen aan verblijfplaatsen gerelateerde (essentiële) foerageergebieden of migratieroutes van soorten vastgesteld.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden twee nestplaatsen binnen het plangebied voor huismus weggenomen. De werkzaamheden hebben enkel effect op de aangetroffen verblijfplaatsen binnen het plangebied.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepaling (het vernietigen van verblijfplaatsen) wordt als gevolg van werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen, zoals beschreven in paragraaf 2.3 en 2.4 van het activiteitenplan, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden tijdelijke alternatieve voorzieningen;
- verblijfplaatsen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt maken;
- aanbieden duurzame, permanente voorzieningen;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Bij wijze van overbrugging van de periode tussen het verdwijnen van de geconstateerde verblijfplaatsen en de permanente voorzieningen in de nieuwe situatie, worden minimaal drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden vier tijdelijke nestkasten voor huismus opgehangen. De kasten worden bij voorkeur binnen 200 meter van het plangebied opgehangen conform de vereisten van het Kennisdocument Huismus. Er wordt dus een minimale gewenningstijd van drie maanden gehanteerd.

Aangezien de werkzaamheden starten tijdens het broedseizoen van huismus, wordt het complex vóór 1 maart en buiten koude perioden in de winter ongeschikt gemaakt voor huismus. Voor het ongeschikt maken kunnen meerdere technieken worden gebruikt, zoals het aanbrengen van vogelschroot, het dichtzetten van openingen met bijvoorbeeld borstels, schuimrubber of gaas, of een combinatie van technieken. Het ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een ter zake kundige.

Na afronding van de werkzaamheden wordt de dakconstructie opnieuw geschikt gemaakt voor huismus, door het vogelschroot op de derde panlat te plaatsen.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen behouden blijven.

Gunstige staat van instandhouding

De huidige staat van instandhouding van huismus als broedvogel in Nederland is matig ongunstig (bron: Sovon). Ooit was de huismus de meest algemene broedvogel van Nederland. De soort is de laatste decennia om onbekende reden hard in aantal achteruitgegaan. Begin jaren tachtig begon de afname, die in het begin van de jaren negentig versnelde. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Vermoedelijk is één van de oorzaken de afname van broedgelegenheid, onder andere door renovatie en isolatie van oude woningen. Dit in combinatie met een afgenomen voedselaanbod, minder dekking en andere functionele eisen van de leefomgeving van de huismus. Sinds de eeuwwisseling lijkt de Nederlandse broedpopulatie zich te herstellen. Het is nog onduidelijk of dit een structureel herstel is of dat het een tijdelijke opleving betreft. De laatste 12 jaar is er geen sprake van een significante aantalsverandering, te zien in de broedvogeltrend. Er zijn geen gegevens met betrekking tot de lokale staat van instandhouding van de soort. Bij het uitgevoerde onderzoek zijn zowel binnen als buiten het plangebied verblijfplaatsen van huismus vastgesteld. De omgeving van de Bunnemastee bestaat uit een zeer groene wijk, die een geschikt leefgebied vormt voor de soort. Ook het groen rondom het plangebied wordt zoveel als mogelijk behouden. De functionaliteit van het leefgebied van de huismus is niet in het geding. De twee (potentiële) verblijfplaatsen die tijdelijk verdwijnen, worden na afloop van de werkzaamheden in ruime mate gemitigeerd.

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven, inclusief de groene plus (zie belangenafweging), is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de huismus.

Eindoordeel ecologische afweging

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de groene plus kan toenemen in de toekomst, en dat de gunstige staat van instandhouding van huismus gewaarborgd blijft.

3.1.2 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor huismus in het belang van:

- volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Door het renoveren en/of verduurzamen van woningen zullen de woningen beter geïsoleerd zijn en voorzien van betere ventilatie waardoor vocht en tocht in huis beperkt wordt. Mensen kunnen gezondheidsproblemen krijgen van vocht in de woning. In onderzoek is een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en

piepen. Blootstelling aan vochtige woonomstandigheden of schimmel geeft een verhoogd risico op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties. Ook kunnen schimmels een rol spelen bij gezondheidsklachten. Schimmels kunnen bij mensen die daarvoor gevoelig zijn, een verergering van luchtwegklachten of allergische reacties, zoals hooikoortsachtige verschijnselen veroorzaken. Naast gezondheidseffecten van wonen in een vochtig huis, kunnen er ook gezondheidseffecten ontstaan door het wonen in een huis met een lage luchtvochtigheid. Goede ventilatie is een van de aandachtspunten in de renovatie-, verduurzamings- en planmatig onderhoudsprojecten. In paragraaf 3.1 van het activiteitenplan is bovenstaand geldig belang verder toegelicht.

Gelet op de provinciale beleidsnotitie "Beleidsnota Fauna en Flora 2018" stimuleren wij initiatiefnemers om extra maatregelen te nemen om soorten op langere termijn juist te laten profiteren van ruimtelijke ontwikkelingen. Op deze manier kunnen projecten die zouden kunnen leiden tot negatieve effecten voor soorten juist gebruikt worden om de staat van instandhouding van soorten te versterken. In de aanvraag zijn de volgende maatregelen beschreven die leiden tot een 'groene plus':

- Het gehele dak wordt geschikt gemaakt voor nestplaatsen van huismus, door het vogelschroot verhoogd aan te brengen op de derde panlat. In de huidige situatie bevindt het vogelschroot zich direct boven de dakgoot en is het dak dus slechts plaatselijk geschikt voor huismus, op locaties waar het vogelschroot niet aansluit. Door het gehele dak in de toekomstige situatie geschikt te maken voor nestplaatsen, wordt er ruimschoots gemitigeerd voor huismus.
- Daarnaast zal tevens gedacht worden aan andere soorten, zoals vleermuizen en gierzwaluw. Zo zal het complex aanvullend geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het inbouwen van zes kleine vleermuiskasten (geschikt als zomer- en paarverblijfplaats) verdeeld over alle windrichtingen en wordt de dakconstructie toegankelijk gehouden voor gierzwaluw en vleermuizen door een ruimte van 3,5 cm tussen gevel en gevelpan te realiseren.

Bovenstaand geldend belang, tezamen met de groene plus, is voldoende om de (tijdelijke) negatieve effecten op beschermde soorten, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

3.1.3 Alternatievenafweging

De renovatie-, verduurzamings- en planmatig onderhoudsprojecten zijn alleen van toepassing op de woningen in eigendom van Woonzorg Nederland en deze woningen zijn locatie gebonden. Alternatieven zijn niet aan de orde. De woningen zijn in de huidige staat onvoldoende geïsoleerd (vaak energielabel D of E), waardoor er in de huidige situatie veel energieverlies optreedt. Bovendien is het klimaat in de woning niet altijd optimaal als gevolg van tocht en/of vocht. Wanneer renovatie (verduurzamen) van de woningen niet wordt uitgevoerd, zullen de woningen op termijn onbewoonbaar worden, wat uiteindelijk zal leiden tot sloop van de woningen. Bij sloop zullen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten definitief verloren gaan. Bij het verduurzamen van de woningen zullen deze vaste rust- en verblijfplaatsen, indien niet buiten kwetsbare periodes kan worden gewerkt, slechts kortstondig niet beschikbaar zijn en behouden blijven of worden gemitigeerd. Een ander voordeel van het behoud van de woningen is dat het, vaak volwassen, groen in tuinen en de wijk behouden blijft en daarmee het leefgebied van de soort niet wordt aangetast. Andere alternatieve werkwijzen leiden tot meer effecten op de beschermde soort.

Gezien bovenstaande is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die een minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde huismus. In deze situatie wordt met de gekozen locatie, planning, werkwijze en inrichting schade aan de aanwezige beschermde huismus voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van huismus gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de huismus in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.1, lid 2 ¹
Huisumus (<i>Passer domesticus</i>)	Toegekend

¹Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren;

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1 Wnb

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
 - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
 - b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
5. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Artikel 5.3 Wnb

- 1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
- 2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
- 3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
- 4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Eenmalig
Dossiernummer KIWI	K45252
Documentnummer KIWI	<<KIWI-Documentnummer>>
Zaaknummer Squit	<<Squit-zaaknummer>>

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is per mail te worden ingediend bij de provincie Groningen, maar minimaal 7 dagen van te voren, naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden Bunnemaheerd (K45252)'